

67. 1885. évi. Ref. Egyházi Használatul
egyházmegyében.

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1885. évi április 9-ik és 10-ik napjain

M I K O L Á B A N T A R T O T T

KÖZGYÜLÉSÉNEK

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

SZATMÁRTT.

NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDA GYORSSAJTÓJÁN. 1885. ápril.

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1885. évi április 9-ik és 10-ik napjain

M I K O L Á B A N T A R T O T T

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZATMÁRTT,

NYOMATOTT A „SZABADSAJTÓ” KÖNYVNYOMDA GYORSSAJTÓJÁN. 1885. ápril.

Bencsik István esperes és Ujfalussy Sándor egyházmegyei gondnok elnöklete alatt jelen voltak :

Ferenczy Károly, Balogh István, Soltész János, Gulyás Lajos egyházi, Császy Bálint, Lajos György, Szendy Antal, Böszörményi Zsigmond világi tanácsbírák. Jegyzők ; Soltész János e. fj., Lajos György v. fj., Szél György e. aj. Böszörményi Sándor v. aj.

Bodor Pál, Szabó Lőrincz, Bodnár János, Barkász Albert, Lugossi Dániel, Tóth Dániel, Szikszay János, Molnár Lajos, Gergely Károly, Barkász Bálint, Nagy Károly, Hajdu Zsigmond, Hajdu Albert, Kálmán Sándor, Gál Péter, Balajthy Károly, Nagy Lajos, Szabó József, Bartha Mór, Dobos József, Sarkadi Mihály, Sátor Dávid, Cserepes Gerzon rendes, Györi László, Nagy Elek, Pap József, Joó Kálmán segédlelkészek.

Képviselőt küldtek következő egyházak: N.-Hodos, S.-Ujlak, Krassó, Méhtelek, N.-Kolcs, Józsefháza, Apa, Apahegy, Szárazberek, K.-Peleske, Ombod, Sz.-Kóród, K.-Palád, K.-Szentmárton, Pettyén, N.-Bánya, Görbed, Szatmárhegy, Uszka, Magasliget, Vámfalu, Sárköz, K.-Hodos, Patóháza, Váralja, = 25 egyház.

Számos tanítók, vidéki és helybeli érdeklődő hallgatóság.

Helybeli lelkész reggeli búzgó imája után esperes ur könyörgött a kegyelem urához, kérvén segédelmet és áldást hazánkra, egyházunkra, gyűlésünk tagjaira, a gyülekezet nagyjaira és kicsinyeire. Majd emelkedett szellemben vázolván egyházi életünk jelen viszonyait, fájdalmas szívvel mutat azon veszteségre, mely a lefolyt esztendőben érte magyar reformált egyházunkat Nagy Péter erdélyi püspök és Lónyai Menyhért dunamelléki főgondnok halálával, akik a protestáns egyház hősei valának és méltók reá, hogy megörökítsük emlékezetüket, példájukon lelkesüljünk törni, küzdeni előre! Azután üdvözölve az egyházmegyei gyűlést, tisztikart, gondnok elnöktársát, kívánja, hogy a jó Isten áldó szeretete ölelje át az egész gyűlés minden tagját, s magát a jelenlevők szíves jóindulatába ajánlva a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

I. sz. Indítványba tétetik a gyűlés helyiségének a tanterembe áttétele, mivel a templom ablakainak töredezettsége folytán észlelt légvonat könnyen ártalmas hatású lehet, s ezzel kapcsolatban Bereg-

szászi képviselő ur azt is indítványozza, hogy adakozzanak a templom ablakainak beüvegeztetésére, részéről az adakozást 1 frttal meg is kezdi.

A gyűlés helyiségének áttétele helyesléssel, a templom ablakainak beüvegeztetésére tett adomány elismeréssel fogadtatott.

2. sz. A Nagy-Bányán 1885. február 11-én tartott szavazatbontásról a küldöttség beterjeszti jegyzőkönyvét, mely szerint a két világi tanácsbírói állomás betöltésére beadott 43 szavazatból a kijelöltek közül Sepsy Károly 18, Szendy Antal 26, Böszörményi Zsigmond 23, Galgóczy Jenő 9, Egey Ferencz 5, Kölcsey Ákos 4 szavazatot nyertek, s ezek szerint Szendy Antal és Böszörményi Zsigmond urak általános többségben részesültek.

Egyházmegyei gyűlésünk örömmel veszi tudomásul a szavazás eredményét, melynek folytán Szendi Antal és Böszörményi Zsigmond urak, mint egyházmegyénk törvényesen elválasztott világi tanácsbírói állomásukon megerősíttetnek, kik is a hivatalos eskü letételére felhivatván, azt készséggel letették, s munkaképességöket, buzgóságukat felajánlva, az irántok nyilvánult bizalmat megköszönve, esperes ur által új hivatalukban üdvözöltetnek, s a gyűlés éljenzései között székeiket elfoglalják.

3. sz. Esperes ur egyházmegyénk egyházainak anyagi és szellemi állapotáról következő jelentést olvassa fel:

Jelentés

a bányai ev. ref. egyházmegye szellemi és anyagi állapotáról.

Egyházmegyénkben a canonica visitáció január 25-én kezdetett meg, s megszakítás nélkül folytatva, február 21-ikén lett bevégezve. Egy két békétlenségi szelleméről rég óta ismert egyházat kivéve, majd mindenütt nagy lelki gyönyörűséggel végezte a küldöttség az egyházlátogatás fontos és fárasztó munkáját, látván és tapasztalván az egyházas és vallásos élet fejlődését, s hiveinknek az egyházak felvirágoztatására czélzó törekvését, nemes buzgalmát. Templomaink kivétel nélkül mindenütt elég szorgalmasan látogattatnak. Az urvacsora sakramentomában — az e tekintetben vett öröndetes jelentések szerint, hiveink örömmel s megnyugtató számban részesülnek. A vasárnapok s ünnepek kellőleg megünnepeltetnek, s e tekintetben itt ott némely vezér szerepet viselő s magukat törvény öreinek valló egyének képeznek csak kivételt. Általában, miként a múlt évben megjegyeztem, úgy most is bátorodom kimondani, hogy a műveltebb

uriosztály — tisztelet a kivételeknek — nem kellő melegséggel és erélylyel támogatja az egyházak érdekeit, s nem eléggé respektálja a vasárnapok megszentelésére czélzó intézményeket, pedig csak egy parányi, egy mustármagnyi buzgóság tőlük s általuk, áldásosan működhetnek közre a vallásos élet fejlődésére nézve. Uram jöjjön el a te országod!

A vadházasságok száma egyházmegyénk területén a mult évihez viszonyítva jelentékenyen alább szállott; a mult évben ugyanis 26, ma azonban csak 17 van.

Egyházmegyénk statisztikai állapotát következőkben van szerencsém felmutatni. Anya egyházunk van jelenleg — Pettyént és Misztótfalut is ide számítva, melyek csak ideiglenesen leányosítottak — 43. Leány egyház 4, fiók egyház 57.

Rendes lelkészünk: — miután Felső-Bánya jelenleg üres — van 40. Időközi lelkész 1. s. lelkész 6, együtt 47.

Lelkek száma: finemüekben 10,270, nőnemüekben 10,505. Összesen 20,775. Szülöttek száma: finemüekben 485, nőnemüekben 442, összesen tehát 927. Halottak száma: finemü 338, nőnemü 297, összesen 635 és így a mult évben 292 a szaporodás. Uj házások száma 243. confirmáltak száma 315.

Tanítóink száma: — ide véve a rendes és s. lelkész tanítókat is — 51, segédtanító 1.

Tankötelesek száma: 6—12 évig fiu 1239, leány 1124, együtt 2363. Iskolába járó fiu 1008, leány 914, összesen 1922, az iskolát elhagyta 114 fiu, 118 leány, összesen tehát 232. Iskolázatlan fiu 110, leány 99, összesen 209. — 13—15-ig. Tanköteles fiu 455, leány 458, összesen 913. Iskolába jár fiu 91, leány 44, összesen 135. Iskolába nem jár 778.

Vegyes házasság kötött 38. Áttért hozzánk 5 fi és 3 nőnemü, összesen tehát 8. Sajnosan kell megjegyeznem, hogy a törvénytelen szülöttek száma 78, s így jóval több mint a mult évben volt.

Ünnep rontási botrány egész egyházmegyénkben nem fordult elő, s hitfelekezetünk tagjai közül börtönnel büntetve erkölcsi kihágás miatt egyetlen egy sem volt.

Miként mindnyájan jól tudjuk, sőt többen sajnosan tapasztaltuk és éreztük, alig van a n.-bányai egyh. megye kötelékében oly egyház, mely a mult mostoha év egy-, vagy másféle csapásait ne érezte volna. Árviz, jégeső s más nemü elemi csapás, részben megsemmisítették az esztendő reményeit. Nem lehet tehát csodálkozni, ha az egyházi építkezések és javítások nem valának is oly nagymértűek, mint a mult év folyamán. Azonban a csapások daczára sem volt e tekintetben a mult év teljesen meddő.

Apában a lelkész és tanítói lak diszes deszka kerítéssel kö-

rül vétetett, a templom zsindelyezéséhez 7000 drb bevásároltatott s ezenkívül az iskolai pénztár 54 frt tőkével megalakult. Örömmel jegyzem meg ez egyházzal, hogy a tevéketlenség zsibbasztó álmából kiébredni látszik, s mozgás és élet jelei mutatkoznak, hol közelebbi időkben csak tespedés volt észlelhető, bizonyítja ezt már azon körülmény is, hogy a mult évben tetemes s százakra menő adóhátrányát kifizette.

A pátiban az egyház 225 frt tőkepénzért 2 hold igen jó lauka-földet vásárolt.

Nagy-bányán több nemű építkezésre 500 frtot meghaladó kiadást tett az egyház.

Batizon a lelkészlak egészen újból befedetett s az egyház ez évben 247 frtot adott ki építkezésekre.

Hiripen mult év június 13-án a tornyot villám sújtotta, s annyira megrongálta, hogy ujonnan kellett tetőzni; mely 300 frtba került, ebből a biztosító társaság 57 frtot fedezett. Az új tető csinosan befestetett.

N.-Hodoson az épületeken több nemű javítás eszközöltetett, a lelkész tanítóilak és templom kerítéssel ellátatott.

Homokon a templom újból befedetett.

K.-Koleson egy szekérszin és kamara építettett, mely 70 frtba került.

Sz.-Kóródon az egyház, a lelkész lakot 30 frttal kipadoltatta.

Krassón az építendő magtárhoz 24,000 téglát vettetett az egyház s általában építkezésre, telekvásárlásra 430 frtot adott ki s ezen kívül a néh. Darvai Ferencz arczképét 62 frttal lefestette.

Méhteleken az új iskolaépület majdnem teljesen be van fejezve, úgy, hogy már az iskolásgyermek az új iskolában foglalhatnak helyet.

Mikolában az egyházi épületeken némi javítás tétetett.

Misztótfaluban építkezésre, nevezetesen a lelkészlakon egy istálló állítására, s a torony bedeszkázására, 200 frtnyi összeg adott ki. Általában örömmel jelezhetem, hogy ezen kis egyház úgy szellemi, mint anyagi tekintetben erősödik, izmosodik.

Ombodon a lelkészi lakot az egyház egy köből épült tágas szobával kitoldotta, s általában építkezési czélokra 500 frt fordított.

Kis-paládon az egyház adakozásból 661 régi fontos harangot öntetett, mely a beállítással 698 frt 13 krba került, a lelkészlakon is jelentékeny javítás eszközöltetett.

N.-Paládon az egyház az iskolaház udvarának, kertjének bővítése czéljából egy harmadrész telket vásárolt 132 frton.

K.-Peleskén az egyházi épületeken több nemű kisebb, nagyobb javítás történt.

Szatmárhegyen egy diszes szép orgona állíttatott s a torony és templom kijavíttatott és kifestetett, mintegy 3000 frt költséggel, ezen kívül a kántori lakon egy 5 öles épület emeltetett.

Av.-Ujvárosban az egyház bérházát 50 frt költséggel felépítette.

Av.-Vámfaluban az egyház templom kitoldás, javítás és toronyépítéshez készül s e célból már kö- és faanyagok nagyobb része beszereztek.

Kegyességi adományok.

Adorjánban Korbuly Mártonné urnő, harang alapra 2 frtot ajándékozott.

Amazson néhai Márton Bálint hagyatékának 4⁰/₀-ját, mely 400—600 frtra terjedhet, hagyományozta az egyháznak.

Apán Kató Gábor és Nagy Gyula a parochia körülkerítésére 5—5 frtot ajándékoztak, az ifjuság pedig ugyan e célra táncmulatsággal 15 frtot szerzett.

D.-Apátiban Tóth József kertészgazda a templomi székeket és ajtót 14 frt költséggel befestette.

N.-Bányán Szendy Antal főgondnok ur indítványára többen 15 frtott adományoztak szegény iskolásgyermeknek könyvekkel való ellátására. Mátéfi Ferenczné, szül: Veres Ilona urnő pedig 3 szegény gyermeket látott el ruhával.

Batizon Bonta József főhadnagy Léváról 5 frtot, Fényes Péter ur 4 frtot ajándékoztak az egyház részére, továbbá az egyháztagok által tartott táncmulatság 28 frtot jövedelmezett az egyháznak. Végre a tanítók és iskolásgyermekek kántálással 13 frtot kerestek iskolai célokra.

Sz.-Berken Az egyház repeze kaszállással 50 frt keresett.

Rozsályban Ujhelyi Szilárd 14 frtot, Ujhelyi Lázár pedig 5 frt 71 krt ajándékoztak az egyháznak, ezenkívül Tankóczy József leánya Juliánna, szatmár-németi lakos az ur asztalához egy himzett bársony terítőt ajándékozott.

Garbólcson Varga Károly 1 frtot ajándékozott az egyháznak.

K-Hodoson néh. özv. Bak Józsefné az egyháznak 2 köből búzát hagyományozott.

Homokon a hivek egy bál tartással az egyháznak 25 frtot kerestek.

Krassón Parlagi László régi szokás szerint az ur asztalát bor- és kenyérrel rendesen ellátja. A takarékmagtár részére többen két mázsányi terményt ajándékoztak. Egei Ferencz az iskola udvarán felállítandó gymastikához fát ajándékozott.

Lázáriban az egyh. hivek táncmulatság tartással az egyházi pénztár részére 10 frtot szereztek.

Magosligeten az egyháztagek aratási munkával 36 frtot kerestek, s ezen kívül Nagy Bertalan közbirtokos s jelenleg egyházi főgondnok az urasztalát kenyérrel és borral látja el.

Méhtelegen Petravics Ignác ur iskola építési célra 5 frtot, Vincze Pálné iskolai padokra 1 frtot adományoztak. Ezen kívül az egyházhivek buzaaratással 100 frtot kerestek.

Misztótfaluban néhai Szilvási Lajos végrendeletileg 25 frtot hagyott az egyháznak. Egy bál tartással pedig 11 frtot kerestek.

Ombodon a község az államkölesön 60 frt értékű kamatját az egyháznak ajándékozta s ezen kívül a helybeli tanító, a pálfalvai tanító közreműködésével egy nyári mulatságot rendezett, mely 95 frtot jövedelmezett az egyháznak.

Patóházán az egyháztagek téglavetés költségére 96 frtot hoztak össze. Özv. Kánya Andrásné 2 frtot adományozott, a fiatalság pedig ünnepi kántálással 78 frtot szerzett az egyháznak.

K.-Peleskén özv. Pika Miklósné, Majos Zsófia urnő 4 frt 20 krt ajándékozott az egyháznak.

Pettyénben néh. b. e. Márton Bálint egyh. megyénk egykori buzgó tanácsbirája feleahagyatékának 4 perzentjét hagyományozta az egyháznak, mely neje halála után megy csak az egyház birtokába.

Szatmárhegyen Boros Bálint orsz. gyűlési képviselő fáradozása folytán orgonára és a templom kijavítására 3000 frt gyűlt be. Ezen háromezer frthoz ő Felsége koronás királyunk 200 frttal, Schlauch Lőrincz róm. kath püspök ur pedig 50 frttal járult. Szabó Pál végrendeletileg hagyományozott az egyháznak 20 frtot.

K.-Szentmártonban templom építési célra király ő Felsége kegyelmesen 100 frtot ajándékozott.

Udvariban T. Szeőke Barna egyházi főgondnok ur több szegény iskolás gyermekeket taneszközökkel látott el, és az iskola részére egy új tábla csináláshoz deszkát adott.

S.-Ujlakon templom javításra ő cs. kir. ap. Felsége 100 frtot, néhai Kerekes Lászlóné, Márton Pollexina urnő pedig két drb templomi ablakra 40 frt adományozott.

Av.-Ujvároson Héder Lajos földbirtokos az egyház részére 3 frtot ajándékozott.

Ha iskolai ügyünk felett akarunk elfogulatlan bírálatot mondani, nem lehet őszintén be nem vallanunk, hogy a félre ismerhetetlen folytenos előhaladás mellett is még mind ez ideig sok baj, sok hiány mutatkozik e téren. Iskola tanítóink java része lelkiismeretesen teljesíti köteleességét, elismerésre méltó buzgósággal törnek előre s

szép sikerrel haladnak közhasznú nemes és fontos pályájukon, de fájdalom vannak különösen régiebb iskola tanítóink között olyanok is, kik a mai kor tanítási rendszerével egy általában nem tudnak s talán nem is akarnak megismerkedni, nem akarnak, s talán szegyenlenek az ifjabb s képzetebb tanítóktól tanulni, s így aztán elmaradnak, több kárt, mint hasznót tesznek s nem egy esetben megrontanak egy nemzedéket.

A múlt év tavaszán kijelentettem, hogy iskolatanítóink neveit ez alkalommal érdemileg méltatva fogom felemlíteni, ezen ígéretemhez képest, mint kitünő s lelkiismeretes munkásokat mutatom jelenleg fel Sinka Lajost, Peleskei Dánielt, Kolunbán Sándort, Szeghy Ferenczet, Kánya Istvánt, Budaházi Istvánt, Lukács Mihályt, Stiglicz Albertet, Anyós Miklóst, Bottyán Józsefet. Segéd lelkész Györi Lászlót s Pap Józsefet; a jelesebbekhez számíthatók még, habár ez évben kevesebb eredményt mutattak is fel, Zeke Vincze, Anderkó István, Sipos Sámuel, s. lelkész Bartha Géza, ugyancsak s. lelkész Kovács Zsigmond, Csonka József, Bozsó István, Szalkai Menyhért, Gaál Lajos, Mándi György, Kádár János és Hajdu Ambrus. A tavalyihoz képest jelentékeny előhaladást tett ez évben és dicséretet érdemelt ki Zágonyi György. Kielégítőnek mondható Oroszlán István, Török Károly, Molnár Zsigmond, Gecsei István, Szakál Károly, Szabó Bertalan, Nagy László, Bagoly Albert, Laki Károly, Török Bénéámin, Szabó Lajos, Horváth Pál, Maák Lajos. A Batizi tanító még csak rövid idő óta működik s így róla még ítélet nem mondható. Alig valami sikert mutatott Sipos János. Semmi eredményt nem mutatott s. lelkész Nagy Elek, Mészáros István, Csepei Miklós és Baló András.

Tagadhatatlan, hogy sok egyház iskolájánál nagyon hátráltatja a kedvező sikert a hanyag iskoláztatás, az iskolaszékek nem elég lelkiismeretes és erélyes működése, olykor a szegénység és ruhátlanság, de más részről az is igaz, hogy az ügyes és lelkiismeretes tanító buzgóssága sok nehézséget le tud győzni.

A takarékmagtárak, hol csak megalakultak, elég jól kezeltetnek, gyarapodnak, sőt némely helyeken már áldásosan gyümölcsöznek. Az egyházi gondnokok és presbyterek — tudatában azon felelőségnek, mely az egyházi új törvények értelmében vállaikra nehezedik, — sokkal lelkiismeretesebben végzik jelenleg kötelességeiket, mint végezték a múltban, s hogy ennek daczára itt ott mégis mutatkozik hiány, ennek oka a közelebbi nehéz esztendő csapásaiban kereshető s található fel.

Tisztelt egyházmegyei gyűlés! már talán nagyon is hosszúra nyúlt évi jelentésem, s nem akarva visszaélni a közgyűlés nagyra-becsült türelmével, csak nagyon röviden emlitem meg azt, mit elhalgatnom nem szabad.

A mult évben úgy mutattam fel a sz.-váraljai egyházat, mint a hol ez egyháziasság és buzgóság csak névleg él, de valóságban nincs jelen. Istené legyen a hála! ma már örömmel jelezhetem, hogy a váraljai egyházban új élet szele kezd lengedezni. Egy lelkes férfiú állt az egyház élére, aki buzdító szavával felébresztette az alvó élet tüzeit, munkára serkenté a már csontosodni kezdő tevéketlenséget, s mozgást tevékenységet teremtett ott, hol kihalni látszott az élet. Ezen lelkes férfiú, az egyh. új főgondnoka Bajnóczy Géza. S reményem van, reményünk lehet, hogy a sz.-váraljai egyház a lelkes gondnok s buzgó ifjú lelkipásztor vezetése alatt vissza nyeri még egykori fényét és dicsőségét. Ugy legyen!

Isten áldása nyugodjék s dicsőüljön meg, egész egyh. megyénken!

A terjedelmes és nagy gonddal szerkesztett jelentés fényoldalát, az erkölcsi élet tisztaságát s az áldozattételek, építkezések sorozatát közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul; de árnyoldaláról, a tekintélyes uri osztály vallásos közönytől, ünneprontásáról, s némely iskolákban uralkodó hanyagságról fájdalommal értesül; s midőn az illetőket több buzgóságra és egyháziasságra, a hanyag hivatalnokokat kötelességük lelkiismeretesebb teljesítésére utasítja, gondnok ur ő nagysága indítványára arra is felkérte, hogy jövőre az uriosztály azon tagjait, kik egyházi téren közönyt, hidegséget, roszpéldát mutatnak, névszerint jelentse be az egyházmegyei gyűlésnek.

4. sz. Esperes ur jelenti, hogy mind a lemondás által megürült sz.-váraljai, mind a Celder Márton lelkész eltávoztával betöltendő felső-bányai lelkészi hivatalra annak idejében pályázatot hirdetett, s mindkét állomás kijelölési és választás általi betöltésének jegyzőkönyvét beterjeszti, melyek értelmében Váraljára Sátor Dávid misztótfalusi helyettes lelkész, F.-Bányára Nagy Lajos makói segédlelkész törvényesen és egyhangulag választattak meg.

Az esperesi jelentés helyesléssel vétetik tudomásul.

5. sz. Olvastatott a kecskeméti egyházba megválasztott Celder Márton lelkésznek esperes urhoz intézett levele, melyben búcsút vesz egyházmegyénktől, lelkésztársaitól, Istennek lelki, testi áldásait kérve esperes urra, a nagyságos gondnok urra, a tanácsbírói karra, lelkész és tanító testvéreire s az egyes egyházakra.

Elismeréssel vétetik tudomásul, egyszersmind megbizatik esperes ur a Celder Márton lelkész eltávoztával megürült egyházi tanácsbírói szék betöltésére irányított szavazás elrendelésével, és pedig oly módon, hogy ha megoszlás miatt többszöri szavazásra lenne szükség, azt a kellő eredményig mindannyiszor rendelje el.

6. sz. Esperes ur jelenti, miszerint Misztótfaluba Györi László helyettes lelkész-tanítóvá, Ujvárosba Király Gyula, Nagy-Paládra Pap József, Szárazberekre Joó Kálmán segédlelkészek alkalmaztattak általa.

Tudomásul vétetik.

7. sz. Uszkai tanító Elek János lemondott tanítói hivataláról, miről az illető egyháztanács jelentést terjeszt be.

A lemondás helyeseltetvén, esperes ur megbizatik a megüresült tanítói állomás betöltésére.

8. sz. Nagy-Palád az elhalt Ladányi Lajos helyére Miski Károly okleveles tanítót hívta meg Botpaládról, ki már hivatalát e napokban el is foglalta.

Helyesléssel és megnyugvással vétetik tudomásul.

9. sz. A 610/884. sz. a. kelt esperesi hivatalos megbízás folytán küldöttség ment az uszkai egyházba a lelkészi fizetés tetemes hátralékának elintézésére, miről a jelentés most beterjesztetett, melynek tartalma szerint a kitüntetett fizetési hátralék sok évekről összesen 74 köből 3 véka buzára emelkedett, ez összegből hajlandó volt lelkész 15 köblöt engedni, s a presbyterium az eredményt előbb köszönettel is fogadta, de későbbi magatartása elégtelenségre mutatott, még is végül küldöttség előtt az elöljáróság az 59 köből 3 véka buza követeléseért felelősséget vállalt.

A kimutatott hátralék még azon időből származván, a mikor lelkésznek fixum fizetése volt gyakorlatban, azonban a küldöttség igazolása szerint a kötelezett összeg nem csak be nem adatott, de ki sem vettetett egészen a presbyterium által: ezen lelkész és presbyterium kölcsönös mulasztásából eredt hátrány méltányos kiegyenlítésére jelenlevő lelkész és egyházi képviselők felhivatnak s e felhívásnak lelkész eleget teendő, a küldöttség által is jóváhagyott 59 köből 3 véka buza követelésnek felét önként elengedi, s ez engedmény szerint utasittatik az illető presbyterium, hogy a 29 köből 3 véka buzát a hátralékos egyház tagokon folyó évi aratás után felelősség terhe alatt, lelkész javára szedje be.

10. sz. A fentebbi hanyagság és éveken át összegyűlt fizetési hátralék ügyéből okulva indítványba tétetik, hogy ha a belhivatalnok fizetési hátralékát 3 éven át törvényesen nem követeli, az egyházmegye azután ne adjon segédkezet annak behajtására.

Ez indítvány elfogadtatván, szabállyá emeltetett.

II. sz. A 106/884. sz. a. egyházmegyei végzésben a kis-hodosi egyházba kinevezett küldöttség eljárásáról s az új díjlevél tervéről beterjeszti jelentését, mely szerint a nevezett egyházban megjelent és kísérletet tett a hivek és lelkész kölcsönös megegyezésével szer-

keszteni díjlevelet, de egyik fél sem akart a másik ohajtásába beleeegyezni, eunélfogva kénytelen volt a küldöttség utasítása szerint a viszonyok számba vételével, s az eddigi fizetés arányát is szem előtt tartva, új kivetési kulcsot állapítani meg, s az eddigi biztos alapot nélkülöző fixum fizetést eltöröltetni javasolta.

Egyházmegyei gyűlésünk kétségtelen meggyőződést szerezvén a kis hodosi egyházi tagoknak a tagosítás által szenvedett anyagi veszteségéről és tulterhelőnek találván az eddigi fizetési arányt: küldöttség véleményét elfogadja, s a becsatolt fizetési kulcs életbe léptetését, s jövőre leendő alkalmazását jóváhagyja.

E végzésben az egyház képviselői megnyugosznak, hanem illető lelkész Barkász Bálint fellebbezését jelenti be.

12. sz. A felső-bányai egyház előljárósága egyházmegyénk 24/884. sz. a. hozott határozatának eleget teendő betérjeszti templom-építése késedelmének indokait következőkben: 1.) A tervezetben kimutatott és szükségelt 43 ezer frt költség még nincs meg, csupán 31,184 frt. 2.) Ha szinte együtt volna is a szükséges összeg, de a tervezetmár egy év óta felülvizsgálat végett a kincstári építészeti tanácsnál van, s addig míg a vizsgálat meg nem történik pályázatot hirdetni nem lehet. 3.) Tűz elleni biztosítás szempontjából az egyház bolthajtásra kívánja építeni a templomot, ilyen tervezet azonban még nem is készítettett.

Egyházmegyénk a kifejtett indokok alaposságát méltányolva, helyesléssel terjeszti fel főtiszteletű püspök urhoz az egyházi tanács jelentését.

13. sz. Peleskey Dániel ombodi tanító 1882-ik év utó félévében menvén Ombodra tanítónak, elődje Szabó Alberttel némely fizetési tételekre nem egyezhetett ki, s annak elbirálását kérte esperes urtól, ki ez ügy elintézését küldöttségre bizta, s a küldöttség jegyzőkönyvét betérjesztvén, az abban kifejtett tényállás alapján Szabó Albertet az ellene támasztott követés alól felmenteni véleményezi.

Minthogy a követelés természete kétes, és mennyisége külömben is csekély; és mivel kellőleg annak idejében nem is igazoltatott: küldöttség véleménye elfogadtatott, s Szabó Albert az ellene támasztott követelés alól felmentetik.

14. sz. Egyházmegyei közpénztárnok és a könyvtárnok számadása 1884-ről megvizsgálás végett betérjesztetik.

A beadott számadások Gergely Károly, id. Böszörményi Sándor és Tóth Dániel uraknak vizsgálatra kiadatnak, jelentésök bevétele mellett.

15. sz. Betérjesztetett az egyházmegyei iskolatanács 1884. július 28-án tartott gyűlésének jegyzőkönyve.

Beterjesztett jegyzőkönyv — amennyiben egyes pontjai már mult közgyűlésünk alkalmával érdemleges intézkedés tárgyát képezték, — más pontjai pedig az iskola-tanács belügyeivel foglalkoznak — tudomásul szolgál.

16. sz. Olvastatott a nagy-bányai egyháznak közgyűlésünkhöz s a főtiszteletű egyházkerülethez intézett azon kérelme, hogy amennyiben a főtiszteletű egyházkerület 269/874. szám alatt hozott 2 $\frac{1}{2}$ $\%$ alatt becsatolt határozatával részére bizonyos egyházi birtokoknak, s ezek között a várossal együttesen birt. malomrésznek eladása — zilált anyagi helyzetének tisztázása szempontjából — engedélyeztetett, s ez engedély alapján folyton tartó anyagi zavarai között — a n.-bányai 464. h. r. jkönyvben 475. h. r. és 513. sorszám alatt három negyed részben a N.-Bánya város, egy negyed részben a n.-bányai ev. ref. egyház tulajdonául bejegyzett ugynevezett „közös“ vagy „kis“ malomból, a n.-bányai ev. ref. egyház tulajdonát képező egy negyed részt a 3 $\frac{1}{2}$ $\%$ a. becsatolt okmány szerint becsértéken felül 4000 frtért N.-Bánya városának eladta: az ezen előadásról szóló két példányban kiállított, 7. és 8. $\frac{1}{2}$ $\%$ alatt csatolt adásvevési szerződést közgyűlésünk jóváhagyva — pártolólág terjessze fel a ft. egyházkerületi közgyűlésre.

Közgyűlésünk tekintettel arra, hogy a szóban forgó malomrész eladása a n.-bányai ev. ref. egyház hason sulyos anyagi helyzetében már régebben engedélyezve lön, beterjesztett adás-vevési szerződést, mint az egyházra nézve minden tekintetben előnyöst — jóváhagyja, azon záradékkal, hogy amennyiben az eladott malomrész jövedelméből az egyház belhivatalnokai fizetést nyernek, e fizetés jövőben is az egyházi pénztár terhére sértetlenül fentartassék, s a fizetési alapon történt e változtatás bérlevélileg ki-tüntettessék. Mely értelemben is közgyűlésünk a hivatolt malomrész eladásáról szóló adás-vevési szerződést pártolólág terjeszti fel a főtiszt. egyházkerületi gyűlés elé mel-lékleteivel egyetemben.

17. sz. Olvastatott Kis-Palád községe képviselő-testületi tagjainak kérvénye, melyben nevezettek az iránt kérelmeznek, hogy közgyűlésünk 1884. évi 107. sz. a. reájuk nézve sérelmes azon határozatát, miszerint a Kis-Paládon ujonnan alakított temető haszonélvezeti joga az ottani egyház belhivatalnokait illeti — változtassa meg, illetőleg helyezze hatályon kívülé, amennyiben hivatolt temető Kis-Palád községe által szereztetvén, nem képez egyházi tulajdont, s nem is felekezeti, de közös polgári temető. Majd ugyancsak e kérvénnyel kapcsolatban olvastatott a kis-paládi egyháztanács gyűlésének kérelmezőket támogató becsatolt jegyzőkönyvi kivonata.

Közgyűlésünk meggyőződven kérvényezők állításának valóságáról, hivatolt 1884. évi 107. sz. a. ez ügyre vonatkozó határozatát feloldja s hatályon kívül helyezi. De ugyanekkor a kis-paládi egyháztanács gyűlése jegyzőkönyvi kivonatának hangját — mely kevés tisztességtudásra vall — határozott roszalásában részesíti, s érte a kis-paládi egyház presbyteriumát ezennel megdorgálja, utasítva őt a jövőre nézve a legkomolyabban, hogy fölöttes hatóságával szemben minden lehető körülmények között a köteles tiszteletet nyilvánítani tartsa elengedhetetlen kötelességének.

18. sz. Olvastatott magasligeti főgondnok Nagy Bertalannak esperes urhoz intézett s általa közgyűlésünkhöz beterjesztett kérvénye, melyben előadja, hogy a magasligeti egyház töképenzei rendetlenül kezeltetnek, ugyanis a kötvények jó részben szabálytalanok, a kamatok tetemes része előző évekről hátralékban, — az iránt kérelmez, hogy hathatós és gyors intézkedéssel a létező rendetlenségek megszüntetessenek, s az egyházipénztár minden károsodástól megóvassék.

Sajnálattal értesül közgyűlésünk a magas-ligeti egyház rendetlen pénzkezeléséről, s a létező bajok megvizsgálása és orvoslására Császy Bálint tanácsbíró és Szél György lelkész urakat kéri fel és küldi ki teljes hatalommal, — eljárásukról annak idején jelentésüket bekérven.

19. sz. Olvastatott a magas-ligeti iskolaszék tagjainak esperes urhoz intézett s általa közgyűlésünkhöz beterjesztett kérvénye, melyben Baló András ottani tanító erőszakos magaviselete, s hivatali hanyagságáról panaszkodnak, — kérve nevezett tanító más helyre áttételét.

Beterjesztett panaszos ügy megvizsgálására közgyűlésünk Császy Bálint és Szél György urakat kéri fel és küldi ki, jelentésüket jövő közgyűlésünk alkalmára bevárván.

20. sz. Olvastatott kis-paládi lelkész Nagy Eleknek, a kis-paládi egyház egyházkerületi tanácsbíróra vonatkozó szavazatának elmaradása tárgyában esperes urhoz intézett hivatalos jelentése, melyben nevezett lelkész részletesen előadja, hogy a szavazásra egybehívott egyháztanácsi gyűlésben egy presbyter által indítvány tétetett azon indokolással, hogy a szavazásra kijelöltek ismeretlenek — miszerint ne szavazzanak, illetőleg fehér lapot adjanak. Lelkész ez indítvány ellen hasztalan tiltakozván, a szavazás és nem szavazás kérdését szavazásra bocsátotta, s az eredmény az lön, hogy másod magával leszavaztatott. A szavazás ekként lefolyásáról szóló jegyzőkönyvet már aláírni s szavazat gyanánt beküldeni erkölcsi önérzete tiltá lelkészt, s önigazolásul egyszerűen jelentéstételre utalá.

A jelentés tárgyát képező esetet — mint önkormányzati jogaink gyakorlásának történetében szinte páratlant —

sajnosan látja felmerülni egyházmegyei közgyűlésünk. A kis-paládi egyház presbyteriumának nagy többségénél, lett legyen bár a nem szavazásnak alapoka akár az egyes egyházakat megillető önkormányzati jog gyakorlása iránti közönyösség, akár leplezett engedetlenség a fensőbb hatósági rendelettel szemben, mindkét esetben hibáztatja azt s elítéli közgyűlésünk. De hibáztatja a gyűlést vezető lelkész eljárását is, mennyiben teendője nem az lett volna, hogy a szavazás és nem szavazás kérdését szavazás alá bocsássa, s így tehát utat nyisson annak, hogy a fensőbb hatósági rendelet, — a szavazás — mint rendelet, elbírálás alá vétessék, s tetszés vagy nem tetszés tárgyává tétessék az egyháztanács részéről; — de sokkal inkább az, hogy eszélyes felvilágosítás mellett érvényt szerezzen a felsőbb hatósági rendelkezésnek. Innét folyólag midőn közgyűlésünk — úgy lelkész, mint a presbyterium eljárását rosszalja, s mindkettőt jövőben több eszélyességgel eljárásra utasítja, — a megrendelt szavazat be nem adásáért lelkészt és a presbyterium „nem“-mel szavazott részét 2 – 2 frt birságban marasztalja el.

21. sz. Előterjesztetett Hajdu Albert udvari-i lelkész indítványa az ismétlődő iskola életbeléptetése tárgyában.

Véleményezés végett az iskolai tanácshoz tétetik át.

22. sz. Olvastatott a szárazberki egyház 14 tagjának közgyűlésönkhöz intézett kérvénye, melyben nevezettek egyházi adózási viszonyaik feltüntetése mellett arról panaszkodnak, hogy egyházközségükben a szegényebb sorsuak a lelkészi s tanítói fizetések teljesítésénél a jobb módúak által aránytalanul megterheltetvők.

Beterjesztett panasz megvizsgálása és végleges elintézésére közgyűlésünk Kölcsény Ákos és Molnár Lajos urakat kéri fel és küldi ki, jelentésüket annak idejében bevárván.

23. sz. Nyíri Gergely és neje Kis-Karolina józsefházi egyháztagok benyújtott kérvényükben újból panaszkodnak, hogy egyházi adóval jogtalanul terheltettek meg.

Amennyiben folyamodók panasza már múlt évi közgyűlésünk 110 száma alatt érdemleges elintézkedést nyert: kérvényezők panaszuikkal elutasíttatnak.

24. sz. Beterjesztetett Kis Jánosné magasligeti egyháztagnak kérvénye, melyben nevezett az iránt panaszol, hogy reája az egyházi adó jogtalanul vettetett ki.

Folyamodó kérelmének megvizsgálásával s lehető el-

intézésével a 18. és 19. számokban kinevezett küldöttség szintén megbizatik.

25. sz. Esperes ur jelenti, hogy az időközben jelentés nélkül eltávozott görbedi tanító Bagoly Albert helyére nevezett leányegyház Melegh Adolf érettségi bizonyítvánnyal bíró ifjút hívta meg.

Egyházmegyei gyűlésünk a meghívást jóváhagyja, de elvárja és kötelezi az újonnan meghívott tanítót, a tanítói oklevél minél előbbi megszerzésére.

26. sz. A pettyéni egyház előjárósága beterjesztiközygyűlési határozatának azon jegyzőkönyvét, melynek tartalma szerint a 6 év óta beszüntetett lelkészi állomást újra felállítja, s a lelkészi díjlevelet újonnan szerkesztve 3 példányban megerősítés végett becsatolja.

Egyházmegyei gyűlésünk szíves készséggel adja beleegyezését a pettyéni egyház óhajlásának megvalósításához, és a rendes lelkészi állomás visszaállítását engedményezi. De megjegyezni kívánja, hogy míg a díjlevél a réginél 25 frttal kevesebb, addig a kivetési kulcs — mely a hiányt igazolhatná — nincs mellékelve: ugyan azért ennek haladéktalan beterjesztésére felhivatnak, hogy az egész ügy az egyházkerületre pártolólag felterjesztethessék.

27. sz. Böszörményi László a 74/884. sz. a. ellene hozott ítélet tárgyában azon kérdést teszi, hogy miután ő azon ítéletet még a múlt évben fellebbezte, és mindeddig semmi tudomást sem szerezhett annak eredményéről, honnan várhat felvilágosítást?

Egyházmegyei gyűlésünk 119/884. sz. a. végzése igazolása szerint a fellebbezés bejelentetett s az ügyiratok az egyházkerületre főjegyzői napló szerint aug. 10-én 90/884. sz. alatt felküldettek.

28. sz. A könyvtárnok 1883-ki számadásának megvizsgálásáról illető küldöttség jelentése beterjesztetik, melynek tartalma szerint évi bevétel volt 43 frt, kiadás 51 frt 76 kr, és így fedezeti hiány 8 frt 76 kr; hátralék az egyházmegyei gyűlés törlésén kívül 61 frt 25 kr, melynek szigorú behajtását küldöttség ajánlja.

Míg sajnálattal értesül közgyűlésünk a könyvtári hátralék tetemes voltáról és esperes urat újlag felkéri annak behajtására vonatkozó szigorubb intézkedésre: készséggel és elismeréssel menti fel Szél György könyvtárnokot az az 1883-iki számadás terhe alól, hol javára 8 frt 76 kr lett előjegyezve.

29. sz. A krassó-vidéki számoltató szék 1883. és 1884-ről, a palád és bánya-vidéki az 1883-ik évekről beadott gondnoki számadásokról tesznek jelentést, s mindenik körben kimutatják, hogy több egyházak nem küldték be a számadást, a megvizsgáltaknál több

rendbeli megjegyzéseket és utasításokat tettek a mutatkozó hiányokhoz, vagy mulasztásokhoz képest.

Megütközéssel értesül közgyűlésünk, hogy az 1884-ik évi számadások csak a krassó-vidéki számoltatószék által vannak megvizsgálva, holott egyházmegyei határozat által vannak kötelezve az illető gondnokok számadásaiknak jan. végére leendő elkészítésére és a számoltatószékhez betérjesztésére, és csak ezen átmeneti időszak tekintetbe vételével hagyja a hanyagságot büntetetlenül, de jövőre szigorúan kötelességökké teszi lelkészeknek és gondnokoknak, hogy a számadások a meghatározott időre a számoltatószékhez büntetés terhe alatt beküldessenek.

30. sz. A krassó-vidéki számoltatószék azon kettős indítványt terjeszti be, hogy a számadások felülvizsgálása, vagy egyházlátogatások alkalmával eszközöltessék, — vagy, ha ez czélszerűnek nem tartatik, a vidéki számoltatószékek az egyházakban való megjelenésre s a számadásoknak helyben eszközlendő felülvizsgálására utasítsanak. Egyszersmind számadási rovatolt mintát terjeszt be.

Az első indítvány tárgyalás folyamán a többség pártolásával találkozott ugyan, de esperes ur tulterhelőnek tartván magára nézve e munkát, az indítvány visszavonattott és hosszabb eszmecsere után a 36/884. sz. a. megalakított vidéki számoltatószékek meghagyatnak, azon utasítás adatván az egyházi gondnokoknak, hogy számadásaikat nyugtákkal, vagy a mely tételeknél ez nem lehet, ott lelkészi utalvánnyal igazoltan pontosan terjeszszék be az évi költség előirányzattal együtt. A hol a számadás homályossága, vagy kétes kimutatása aggályra ad okot, oda a számoltatószék az illető gondnok költségére az ügyet tisztába hozni kimegyen. A számadást be nem küldő gondnokok 2 frtra büntetendők.

A számadási minta rovatos ive ismerkedés és ahöz alkalmazkodás végett az egyházmegyében köröztetni rendeltetik.

31. sz. Esperes ur jelenti, hogy az országos közalaphoz segélyért már eddig több egyház és lelkész adta be kérvényét, de az e végre nyomtatott és kiadott ivek rovatai, s az azokban foglalt adatok igazolása nincs szabatosan megtartva, ennélfogva szükségesnek látja a segélykérő ivek kiegészítés végett leendő visszaküldését.

Amennyiben a közalap segélyosztó bizottság által már jelezttetett, hogy ezután alaki hiány miatt is elesik egyik, vagy másik kérvénynek tárgyalása: utasítatnak a lelkészek, hogy a segélykérő ivek rovatai pontosan betöltve, a mely

tételeknél szükséges, a községi előjáróság aláírásával és igazolásával ellátva, terjesztessenek be; ennek kipótlása végett a beadott kérvények illetékes helyeikre visszaküldendők.

32. sz. Ugyancsak esperes ur tudatja, hogy a különös esetekre fentartott államsegélyért a kis-peleskei egyház és Horváth Pál ottani tanító; a ref. segélyegylethez Vámfalu és Misztótfalu folyamodnak segélyért.

A kérvények meleg ajánlattal és pártolólággal terjesztetnek fel az egyházkerületi gyűlésre.

33. sz. A misztótfalusi egyház előjárósága — kimutatva azon több rendbeli építkezést, melyet 648 frt költséggel a lelkeszi hivatalnak a tanítóival egyesítése óta két év alatt végzett, s hivatkozva arra, hogy még mintegy 480 frtba kerülő javítások vannak jövőre előirányozva, — azt kérelmezi, hogy a két hivatal egyesítése még az 1886-ik év után ismét három évre engedélyeztessék.

Egyházmegyei gyűlésünk a misztótfalusi kisded egyház buzgó törekvését méltányolva, a kért három évet a lelkeszi és tanítói hivatal egyesítésére ujabban engedélyezi, s kérelmeket az egyházkerületre pártolólággal terjeszti fel.

34. sz. A szatmárhegyi egyház kimutatást terjeszt be az általa eszközölt templom-javítási, disztési, és orgonaépítési segélygyűjtésről, melynek eredménye 2873 frt 59 krt tett, — egyszersmind részletes jelentést tesz 2528 frt 12 kr építkezési kiadásokról.

Helyesléssel vétetik tudomásul.

35. sz. Husz gyűlési tag aláírásával azon indítvány terjesztetik be, hogy a gyűlési tagokra nézve terhelő hosszas várakozás kikerülése végett, a törvényszéki tárgyalások a közgyűlést vagy megelőzőleg, vagy azt követő napon tartassanak meg.

Ez indítvány tárgyalása a következő egyházmegyei közgyűlésre tűzetik ki.

36. sz. A vámfalusi egyház előjárósága templomuknak kitoldására, tornyuknak felemelésére vonatkozó tervezeteket terjesztik be, kérvén annak engedélyezését és jóváhagyását.

A tervezett építkezés jóváhagyatván, annak engedélyezéséhez egyházmegyei közgyűlésünk készséggel hozzájárul.

37. sz. A szent-mártoni egyház előjárósága hivatkozván azon több ízben kifejezett utasításra, hogy tervbe vett templomépítésére a készületet tegye meg, s a templom-alap pénzét az adósoktól hajtssa be, — jelenti, miszerint a templomépítést ohajtja ez év tavaszán megkezdeni, a templom tervét, 3000 frtnyi költségvetését, bemutatja, kérvén annak jóváhagyását és egy küldöttség kinevezését, a mely az egyházban megjelenván, a helyiséget jelölje meg, s a szükséges utasításokkal lássa el az egyház előjáróságát.

A beterjesztett terv és építkezési szándék jóváhagyatván, Soltész János és id. Böszörményi Sándor urak megbizatnak, hogy a helyszínén megjelenve, szerezzenek bővebb tudomást az építkezéshez megkívántató készletekről, jelöljék meg a templom helyiségét, s miután a jelentés szerint 1300 frt van készletben e célra, tegyék kötelességükké, hogy ez évben a falat felépítve, tető alá helyezzék, az építkezés többi részét pedig a következő évben hajtsák végre.

38. sz. Hajdu Ambrus kis-kolesi, Andorkó István udvari-i, Nagy László sárközi tanítók indokolva azon kérelmüket terjeszték elő, hogy engedjék nekik még egy év a tanítói oklevél megszerzésére.

Folyamodók indokai alaposaknak találtatván, az általok kért egy évi haladék azon feltétel alatt adatik meg, hogy azontul bárminemű mentségek nem fog tekintetbe vétetni, s az egyházmegye e tárgyra vonatkozó határozata ellenökben foganatosittatni fog.

39. sz. Esperes ur jelenti, hogy egyházmegyei gyűlésünk 117/884. számú határozatának következő u. m. Füzei István baltizi, Zágonyi György amaczi, Török László pettyéni, Csonka József felső-bányai tanítók, mindeddig eleget nem tettek, sem a jelenleg tartandó tanítói vizsgára nem jelentkeztek, sem elmaradási mentségüket be nem terjesztették.

Nevezett tanítók, mint a törvény követelményei előtt meg nem hajlók, s az egyházmegye határozatának nem engedelmeskedők: hivatalukból végzésileg elmozdittatnak.

40. sz. A patóházai egyház előjárósága beterjeszti, hogy Varga Benő szatmár-németi-i tanító egyházukat 21 frtig kereset alá vette, mely összeg pénzt állítólag ottani hivataloskodása alatt az egyház előjárósága az egyház által fizetni kötelezett országos tanítói nyugdíj törlesztésére fizetéséből vonta le. Ez ellen jelenlevő egyházi képviselő felvilágosításul azt adja elő, hogy erre nézve az egyháznak akkor nevezett tanítójával magán egyezsége volt, s oly engedelkenységet tanusított iránta, hogy hét hónapi fizetését, — melyért szolgálni tartozott volna, de nem szolgált -- hiány nélkül kiadta.

A beterjesztett ügy magán egyezségből kifolyó kérdés lévén, annak elbírálásába közgyűlésünk nem bocsátkozik, hanem visszateszi az illető egyházi előjárósághoz.

41. sz. A patóházai egyház gondnoka jelenti, hogy a hivatalos küldeményeket a szamosi révészek nem akarják díjtalanul átszállítani, ennek eszközöltetését kéri közgyűlésünktől.

Egyházmegyei közgyűlésünk hatáskörén kívül esvén ezen ügyben intézkedni, utasittatik a folyamodó gondnok,

hogy a hidast tartó birtokosságnál kérelmezés útján eszközöljön az egyházi hivatalos küldemények szállítására díjmentességet.

42. sz. A patóházai egyháztanács jelenti, hogy elválasztott gondnok, Pap András a gondnokságot elfogadni nem akarja, habár az ellen semmi alapos mentsége nincs.

Utasittatik az egyháztanács, hogy a 10 frt hivatali-váltságdíjt a szolgabírói hivatal közreműködésével is vétesse be Pap András engedetlen egyháztagon.

43. sz. Gergely Károly tanügyi bizottsági alelnök ur beterjeszti az egyházmegye iskoláinak látogatási körökre történt felosztása kimutatását s a látogató küldöttségek névsorát következőkben:

K i m u t a t á s,

a nagy-bányai ev. ref. egyházmegye iskoláinak látogatási körökre történt felosztásáról.

Az egyházmegyei tanügyi bizottság 1882-ik évi jan. hó 15-én Kras-són tartott gyűlésében az iskolák e következő öt látogatási körre osztattak:

I.) Bányai kör. Ide tartoznak: Felső-Bánya, N.-Bánya, Misztótfalu, Szinér-Váralja, Ávas-Ujváros, Vámfalu, Kőszeg-Remete. Összesen 7 egyház iskolái.

II.) Apai kör. Ide tartoznak: Apa, Patóháza, Aranyos-Medgyes, Görbed, Józsefháza, Sárköz, S.-Ujlak, Adorján, Sz.-Márton, Udvari, Berend. Összesen 11 egyház iskolái.

III.) Krassói-kör. Ide tartoznak: Nagy-Kolcs, Kis-Kolcs, Szamos-Kőröd, Dobrács-Apáti, Pettyén, Ombod, Pálfalva, Amacz, Szatmárhegy, Hirip, Krassó. — Összesen 11 egyház iskolái.

IV.) Mikolai kör. Ide tartoznak: Mikola, Egri, Batiz, Lázári, Homok, Száraz-Berek, Kis-Peleske, Garbolcz, Méhtelek. — Összesen 9 egyház iskolái.

V.) Paládi kör. Ide tartoznak: N.-Palád, Kis-Palád, Magosliget, Uszka, N.-Hodos, K.-Hodos, Rozsály, Tisztaberek. Össze. 8 egyház iskolái.

Látogatók az akkori intézkedés szerint és az azóta történt s egyházmegyeileg jóvá hagyott változtatásokhoz képest e következők:

I.) A bányai körben: Szél György, Lajos György és Kádár János.

II.) Az apai körben: Szabó Lőrincz, Böszörményi Zsigmond, és Szabó Albert.

III.) Akrassói körben: Tóth Dániel, Böszörményi Sándor id. és Sinka Lajos.

IV.) A mikolai körben: Nagy Elek, Császi Bálint, és Budaházi István.

V.) A paládi körben: Bartha Mór, Sepső-Dezső és Kánya István.

Helyesléssel vétetik tudomásul.

44. sz. A közalap kivetésének apadásáról következő egyházak terjesztettek be indokolt jelentést: Krassó 90 kr, — Vámfalu 7 frt, — Hirip 70 kr, — Udvari 2 frt 10 kr, — Szinér-Váralja 5 frt 40 kr, — Misztótfalu 70 kr, — N.-Bánya 13 frt 90 kr, — Adorján 70 kr, — Kis-Palád 3 frt 90 kr.

Az egyházak tanácsgyűlési jegyzőkönyvek kivonatával kísért s a közalap kivethetési apadását jelző jelentések az egyházkerületre, illetőleg a végrehajtó országos bizottsághoz terjesztendők fel.

45. Beterjesztetett a mult 1884-ik évi államsegély osztó bizottság jegyzőkönyve, melynek tartalma szerint 550 frt összegből lelkészek részére 170 frtot, tanítók részére 220 frtot, egyházak részére 160 frtot következőleg osztott el: Gál Péter 50 frtot, Kató Béla, Szentgyörgyi Zsigmond 40—40 frtot, Bartha Pál 20 frtot, Pásztor István, Kürthy Károly lelkészek 10—10 frtot, megjegyezvén, hogy ez utóbbi három lelkész a rendkívüli esetekre fentartott államsegélyből is nyert 30—30 frtot; tanítók közül Andorkó István, Nagy László, Molnár Zsigmond, Gecsei István, Török Beniamin 20—20 frtot, Baló András, Sipos János, Török László, Bagoly Albert, Szalkai Menyhért, Szakál Károly, Mészáros István Bozsó István 15—15 frtot; egyházak közül Nagy-Hodos, Kis-Hodos 20—20 frtot, Rozsály, Adorján, Pálfalva, Vámfalu, Tiszaberek, Pettyén, Sárköz, Nagy-Kolcs 15—15 frtot nyertek.

A jegyzőkönyvben kimutatott államsegély-osztás helyesléssel vétetik tudomásul.

46. sz. Dobrács-Apátiból három egyháztag ismét panaszkodván a lelkészi fizetés aránytalan kivetése ellen, annak igazságosabb alapon leendő kirovását kérelmezi.

A már többször czélbavett, de az egyháztagok rakoncátlan magaviselete miatt meghiusult fizetési kulcs megállapításával, a helyi viszonyok s a lelkészi fizetés jelenlegi mennyiségének tekintetbe vétele mellett — Tóth Dániel és id. Böszörményi Sándor urak megbizatnak.

47. sz. Az udvari-i egyház egy birtokában levő rozszant ház s azzal járó zsellér teleknek eladhatását kérelmezvén, a helyszínén vizsgálatot tartott küldöttség jelentése szerint az eladás előnyösnek és czélszerűnek van véleményezve.

Egyházmegyei gyűlésünk a zsellér telek és ház eladhatását engedélyezi a küldöttség által is kifejezett azon feltételek alatt, hogy az előjáróság annak árát a többi egyházi pénztől elkülönítve, felelősség mellett úgy kezelje, hogy az a kamatok kamatjával gyümölcsözzék mindaddig,

míg azon valami értékes és czélszerű ingatlan vagyont lehet vásárolni; egyszersmind az ügyet szabályaink szerint jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi gyűlésre ajánlattel terjeszti fel.

48. sz. A színér-váraljai egyház előjárósága az egyházmegyétől 92/884 sz. a. vett utasítás alapján beterjeszti az egyházi adózásra készített új osztályozását, mely szerint az egyháztagek 6 osztályba soroztatnak, s vagyoni helyzetükhöz és kereseti képességükhöz képest 50 krtól 30 forintig adóztatnak meg; minden évben egy arra választott bizottság végezvén a kiigazításokat, munkálatát megerősítés végett a közgyűlés elé terjeszti. Ezen alapon jelenleg lelkes részére a 210 frt összeg meg van állapítva, de ezutánra lehet az több, vagy kevesebb, a hivek száma és adózási képessége szerint.

Bár a bemutatott adózási rendszer igen változó és hullámzó alapokra van fektetve, szereti hinni közgyűlésünk, hogy a tervezők azt az egyház jelen viszonyai között helyesen és igazságos arányban fogják alkalmazni, azért ezen adózási rendszer fentartását 5 évre engedélyezi.

49. sz. A színér-váraljai egyház főgondnoka a 92/884. számú egyházmegyei határozat azon része ellen, hol a néhai Papp Károly-féle 94 frt bevehetetlennek feltüntetett tartozás, illetve egyházi követelés, töröltetni rendeltetik, azon okból, mert ezen összeg biztosításának elhanyagolásáért a felelősség egyedül akkori főgondnok Kávássy László urat terhelheti, felelősséget terjeszt be.

Az ügy egyházkerületi gyűlésre, mint felelősségi tárgy terjesztetik fel elbírálás végett.

50. sz. Bajnóczy Géza színér-váraljai főgondnok azon panaszt terjeszti be, hogy néhai Papp Józsefné 1876. év elején az egyház harangpénztára javára 100 frtot hagyományozott, mely összeg a hagyományozónő b. e. fia Papp Antal urnál hagyatott 6⁰/₀-os kamaton az 1875. január 24-én kelt kötelezvény igazolása szerint, s 1875. július 24-ike óta sem töke, sem kamat nem fizettetett. Papp Antal ur elhalván, családjának minden ingó és ingatlan vagyona lefoglaltatott, s az egyház 100 frtja és kamatainak biztosítása elmulasztatott. E mulasztásért Kávássy László ur, mint főgondnok vádolható, kéri annak felelősségét határozatilag kimondani és a fizetési kötelezettséget reá hárítani.

Minthogy a másolatban becsatolt kötvény tartalma az egyház követelését igazolja, és mivel a mellékelt jegyzőkönyvi kivonatok igazolása szerint Kávássy László ur, mint főgondnok kötelessége volt annak idejében az egyház vagyona felett örködni: hivatali mulasztásáért az egyház 100 frtja és járulékainak megtérítésében elmarasztaltatik.

51. sz. A homoki egyház előjárósága a végett folyamodik egyházmegyei közgyűlésünkhöz, hogy egyházuknak Kölcsey Péter elleni követelése csak részben fizettetvén ki, a még fent levő tartozást az egyenes adósnak nincs miből teljesíteni, azért a kezesek vagyonaára lett a 350 frt tőke bekebelezve, s habár több ízben felkérték egyházmegyei ügyvéd urat a kezesek elleni kereset megindítására, sikere nem volt, azért kéri nevezett ügyvéd urat a már 500 frtra emelkedett követelésnek a kezeseken leendő behajtására utasítani.

Azon tudomást vevén közgyűlésünk, hogy már a kezesek ellen a kereset megindított, sőt állítólag azok egyike bizonyos összeget fizetett is, utasítja a homoki előjáróságot, hogy ismételten szorgalmazza egyházmegyei ügyvéd urat a követelés teljes behajtására.

52. sz. A józsefházai presbyterium jegyzőkönyvi kivonatban terjeszti elő, hogy Tóth Lajos volt gondnoka 309 frt 85 krnyi, Tóth András pedig 72 frt 87 kr gondnoki számadása szerint fenmaradt összeggel még mindig tartoznak és sem fizetni, sem kötvényt adni nem akarnak.

Megbotránkozva értesül közgyűlésünk a józsefházai egyház megnevezett két régibb gondnokának hűtlenségéről és rossz akaratu hanyagságáról, megbizta azért egyházmegyei ügyvéd urat, hogy Tóth Lajost hűtlen kezelés s sikkasztás, Tóth And. pedig kártérítés czimén haladéktalanul vonja kereset alá.

53. sz. A csengeri járás szolgabírói hivatala a rozsályi templom életveszélyes voltáról, vevén tudomást annak használatát hivatalosan betiltotta, miről átiratban esperes urat is értesíti.

A rozsályi templom szomorú állapota sajnálattal vétetik tudomásul, azonban lelkész jelentvén, hogy az egyház előjárósága mindent elkövet arra nézve, miszerint a szükséges javítások rövid idő alatt megtéssenek, e tudósítást közgyűlésünk megnyugvással fogadja, — egyszersmind megbizta egyházmegyei gondnok ur ő nagyságát, hogy a rozsályi híveknek isteni tisztelet használatára ottani birtokos Isaák Dezső ur különben is üresen álló házából egy alkalmas szobát kérjen, remélvén közgyűlésünk, hogy nevezett birtokos ur rövid időre ily kegyeletes célra szives leendő azt átengedni. —

54. sz. A nagy-kolcsi egyház a közelmúltban véghez ment tagosítás által változás alá jött s most ujonnan kiállított lelkészi és tanítói díjleveleit 3 - 3 példányban jóváhagyás és megerősítés végett beterjeszti.

Mint szabályosan kiállított s a régiebbekkel összehasonlítva értékben emelkedett díjlevelek jóváhagyatnak, s

megegerősítés végett az egyházkerületre felterjesztetnek.

55. sz. A szent-mártoni egyházban addig szolgált Csepeli Miklós tanító többszöri megintés után sem mutatván tanítványaival előmenetelt, másfelől az egyházmegyei tanács 120/884. számú ítélete szerint tovább ott nem maradhatván, hivatalából elmozdított, s helyére Andorkó Sándor állomás nélküli volt segéd-lelkész tanítót hívták meg.

Andorkó Sándor régebben itt szolgált segéd-lelkész tanító azon feltétel alatt, hogy szorgalmasan tanít és fedhetetlen életet fog folytatni, — ismét felvétetik egyházmegyéinkbe, de, ha mult időbeli hibáit ismételné, időközben is el fog hivatalától mozdíttatni. —

56. sz. A rozsályi egyház gondnoka panaszoja, hogy több rendbeli egyházi adóhátrányok vannak künn, melyek behajtását hiába kísérllette meg, ugyan azért felsőbb intézkedést kér ez ügyben.

Folyamodó gondnok utasítatik, hogy keresse meg az az illető szolgabírói hivatalt a presbyterium által kimutatott s igazolt egyházi adóhátrányok behajtására.

57. sz. A szatmárhegyi egyház előljárósága betérjeszti a szatmári járásbírósnak Szabó József volt gondnok ügyében hozott ítéletét, melyben az egyház azon okból, mert nevezett gondnokot az illető egyházi felsőbb hatóság felülvizsgálata előtt vette kereset alá, keresetével, mint időelőttivel elutasított, s a per költségeken elmarasztaltatott; kérdésbe tesziegyszersmind, hogy ezen egyházi téren felebbezett ügy jelenleg hol van?

Egyházmegyéink sajnosan értesül a járásbírósnak ítéletéről, de állallátja, hogy annak indoka helyes, és a szatmárhegyi egyház előljáróságának elhamarkodása idézte elő a terhelő perköltséget. Tudatja egyszersmind, hogy a kérdéses ügy még a mult évi augusztusi egyházkerületi gyűlésre 119/884. sz. a. felterjesztetett, s valószínűleg tárgyalása az ügyek tulhalmozottsága miatt odáztatott mindeddig. Végül utasítja az előljáróságot, hogy mihelyt az egyházkerület ítélete megküldetik, azonnal kezdjen Szabó József ellen perujitást.

58. sz. Barkász Bálint kis-hodosi lelkész az egyházmegye 27/884. sz. a. végzése szerint reá három izbeli szavazás mulasztásért rótt 6 frt birság alól kéri magát családi körülményekben kimutatott indokok alapján felmenteni.

Minthogy lelkésznek hivatalos kötelessége minden körülmények között legelső és nevezett lelkész csak mellékes indokokra tud hivatkozni: kérelmével elutasítatik.

59. sz. Bagoly Albert volt görbedi tanító állomását hir nélkül

elhagyva, most mint csendőr Ungvárról egy kérvényt intéz esperes urhoz, melyben fizetési hátralékának kiadását, illetőleg utódja megerősítésének felfüggesztését kéri mindaddig, míg követelése kielégítve s általa nyugtázva nem lesz.

Megbotránkozással veszi közgyűlésünk tudomásul Bagoly Albertnek hir nélkül való időközi eltávozását; tettét ugyan utólagosan helyesli, de fizetési állítólagos hátralékának behajtásához semmi segédkezet nem nyújt

60. sz. A debreczeni főiskola pénztárnoka a nagybányai egyházmegye némely egyházait és azokban egyeseket terhelő tartozások kimutatását küldte meg az esperesi hivatalnak elintézés végett.

A kimutatás köröztetni rendeltetik, s felhivatnak az egyes egyházak presbyteriumai, hogy jegyzőkönyvbe véve a behajthatatlan összegekre vonatkozó véleményeiket, a bevehető összegeket pedig haladéktalan behajtatva, — minél előbb terjesszenek be jelentést eljárásukról az esperesi hivatalhoz.

61. sz. Nagy Elek kis-paládi lelkész különféle indítványokkal keresi meg egyházmegyei gyűlésünket.

Egyházmegyei szabályaink szerint az önálló indítványok következő gyűlésre tüzetnek ki tárgyalásra.

62. sz. Józsefházai lakos Árokháti Károly panaszolja, hogy mult évi deczember 26-án a templomban a presbyterium által részére kimutatott székben ülven, őt ott ifj. Tóth György meglökdöste, s a hátsó székből átmászva, mellé ült és e botrányos eljárást megbüntettetni kéri.

Midőn egyházmegyei gyűlésünk a még mindig felforgó székperről értesülve, azt kárhoztatólag itéli el: utasítja Árokháti Károly józsefházai lakost, hogy a templomi botrány szerző ifj. Tóth Györgyöt polgári bíróság előtt panaszolja be.

63. sz. Olvastatott az egyházkerületi gyűlés 278/884. számában előterjesztett küldöttségi javaslat, mely a segédlelkészek kibocsátása és elhelyezése ügyében tétetett, s végzés szerint az egyházmegyéhez észrevételeik megtétele végett küldetett meg. ^(k)

Egyházmegyénk a hivatolt javaslatot úgy, amint az a 278/884. szám alatt az egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvében szövegezve van — elfogadja, s véleményével akkénti életbe léptetéséhez járul.

64. sz. A sárköz-ujlaki egyház panaszolja, hogy ottani Nagy Elek segéd-lelkész tanító az iskolát elhanyagolja, a gyermekekkel tulszigoruan, sőt gorombán bánik, azért más helyre való alkalmazását kéri.

Midőn az egyházlátogatási jegyzőkönyv szerint is meg-
rótt tanítási hanyagságáért és helytelen bánásmódjáért
Nagy Elek segédlelkész-tanító komolyan megintetik, az
egyház képviselőinek beleegyezésével segédlelkészi minő-
ségben és fizetéssel ugyan továbbra is meghagyatik, de a
tanítói fizetés töle elvételén, felhatalmazást nyer az egy-
ház arra, hogy külön tanítót hívhasson és alkalmazhasson.

65. sz. Amacról Katona Sándor arról panaszkodik, hogy is-
kola gondnoki hivatalából még 1877—78-ról előkerült 22 frt állító-
lagos követelésben az egyház presbyteriuma által igazságtalanul ma-
rasztaltatott el; ugyanonnan Katona Ferencz tulterhelő és méltány-
talan egyházi adóztatása ellen kér orvoslátot.

Mindkét rendbeli panasz felvilágosítás végett az ama-
czi egyház presbyteriumának kiadatik.

66. sz. A krassói egyház küldöttséget kérvén az ujonnan épi-
teni szándékolt magtár és lelkészlak tervezetének megállapítására,
esperes ur a küldöttséget Soltész János és id. Böszörményi Sándor
urak személyében kinevezte, kik a hivatolt építésre nézve jelentésü-
ket beterjesztik, melyben elő van adva, hogy a magtári épület ter-
vezett minősége és helye megállapított; a lelkészlakra nézve pe-
dig javasolja, hogy a Peleskey Sándor ur új házat, melynek ára
2500 frt, czélszerű és előnyös lesz megvenni, mert az új lak épi-
tése ennyibe belekerül, s így az ujház melletti nagyobb beltelek és
kert, s a régi lelkészlak belsőségével valódi nyereséménynek lesz
tekinthető, — és tanácsolta, hogy az örök adás-vevési szerződést
nevezett birtokos urral haladéktalanul kössék meg. Ezzel kapcsola-
tban az egyház előljárósága jelenti, miszerint a javasolt telkes-
házat megvásárolta, s e vásárlás jóváhagyását és megerősítését kérelmezi.

Készséggel hagyja jóvá egyházmegyei közgyűlésünk
a krassói egyház előnyösnek bizonyult lelkészlak vásár-
lását, s midőn azt megerősíti, egyszersmind felsőbb jóvá-
hagyás végett az egyházkerületre felterjeszti.

67. sz. A szamos-kőrödi egyház jóváhagyás és megerősítés vé-
gett beterjeszti az ismételten felállítandó tanítói hivatal díjlevelét.

A beterjesztett új díjlevelek az 1869. évben kiállított
és becsatolt régi díjlevél tartalmával egyenértékűeknek ta-
lálhatván, jóváhagyatnak, s az egyházkerületre megerősí-
tés végett felterjesztetnek, utasítatván az egyház előljárá-
sága, hogy az új díjleveleket a szabályos bélyegekkel lássa el.

68. sz. Olvastatott Molnár Lajos kis-peleskei lelkész indítványa,
melyben a gyűléstartásra egyházmegyénk egyházainak újabb csoport-
osítását véleményezi.

Minthogy a jelenlegi csoportosítás szerinti gyűlések

tartásának ciklusából már több év lefolyt, s a változtatás egyik, vagy másik egyház terhét nevelhetné: jelenleg újabb csoportosítást közgyűlésünk nem talál észszerűnek.

69. sz. A kis-hodosi előljáróság ottani tanító Sipos Jánosnak más egyházba áthelyezését kérelmezi.

Mivel egyházlátogatási jegyzőkönyv szerint nevezett tanító valamivel több sikert mutatott fel iskolájával az eddiginél, ha önkéntes csere útján más helyet nem talál, jelenlegi állomásán meghagyatik.

70. sz. Kérdés alá jött az egyházkerületi gyűlés 280./884. sz. a. előterjesztett, a debreczeni főiskolai tanárválasztás rendezésére vonatkozó indítvány, melyre nézve köztudomásulag más egyházmegyék is megtették észrevételeiket.

Egyházmegyei gyűlésünk azon meggyőződésben lévén, hogy az egyházkerületi gyűlés önmaga és a debreczeni egyház között felmerült kérdésben legelső sorban illetékes határozó hatóság nem is lehet, másfelől a főiskolai tanárválasztás kérdését általános közügynek is tekintvén, a melynek eddigi gyakorlat szerint előbb az egyházmegyékhez küldettek le véleményezés végett: azon tiszteletteljes indítványt terjeszti fel, hogy az egyházkerületi 280./884. szám alatt levő indítvány, mielőtt az egyházkerületi gyűlésen érdemlegesen tárgyalatnék, megvitatás és véleményezés végett az egyes egyházmegyékhez tétessék át.

71. sz. Olvastatott a krassó vidéki lelkészi körnek egyházmegyénk 55./884. sz. a. utasítására beadott s az új lelkész beigtatási módjára vonatkozó véleménye, mely vélemény némi változtatással határozatilag következőképen fogadtatik el és tétetik kötelező érvényűvé:

Az új lelkipásztor az esperes kíséretében megjelenván a gyülekezet községében, vasárnap reggel gondnok és presbyterek menjenek el a lelkészlakra, s ott az esperes bemutatja nekik az új lelkészt, és ez röviden üdvözli őket. Együtt templomba vonulván, a rendes éneklés után esperes a szószékből mond alkalmi imát, mely után egy vers éneklése következik; ennek végével az új lelkész megy a szószékbe, s ott egyházi beszédet tart, vonatkozással hivatának elfoglalására, lelkészi tisztének teendőiről való meggyőződésének kinyilatkoztatására; egyházi beszéd után esperes az új lelkésszel az urasztalához megy, s onnan őt a gyülekezetnek, s viszont gyülekezetet az új lelkésznek kölcsönös bizalmába, szeretetébe, gondozásába stb. ajánlja. Ezzel a templomi szertartás, énekléssel bezárva, véget ér. Isteni tisztelet után az esperes, új lelkész, a presbyterinm kísére-

tében ismét a lelkészlakra megy, hol a gyülekezeti gondnok átadja neki a templom kulcsát, anyakönyveket, pecsét-nyomókat sat., mint jelvényeket, s ezzel a beigtatás be van fejezve; megjegyeztetvén, hogy a lelkészi beigtatás ünnepegyén az esperes magát bármelyik egyházmegyei egyházi tisztviselővel helyettesítheti.

72. sz. A krassó-vidéki lelkészi kör indítványképen előterjeszti, hogy miután 15 évi tapasztalat teljesen beigazolta azt, miszerint az egyházi épületek tűz elleni biztosítási díjából a biztosító társaságok kezében nagy nyereség marad, a mely nyereményt egyházunk egyeteme igen üdvös czélra felhasználhatna: alakuljanak az ev. ref. egyházak mind az 5 egyházkerületben „kölsönös tűzbiztosító társulattá.”

Egyházmegyei gyűlésünk e nagyfontosságú indítványt midőn magáévá teszi, egyszersmind azt a főtiszteletű egyházkerületre azon kérelemmel terjeszti fel, hogy mint egész magyar ev. ref. egyházunk egyetemét érdeklő anyagi kérdést, a főtiszteletű és méltóságos konvent elbírálásába és megvalósításra pártolólág ajánlja.

73. sz. Ugyancsak a krassó-vidéki lelkészi kör indítványozza, hogy egyrésről a sok émelygős szövegű, tulzó és ferde tartalmu temetési énekek kiküszöbölhetése és a diktálás teljes megszüntetése czéljából, másrésről pedig egyöntetőség szempontjából: kéresek fel az egyetemes énekügyi bizottság, hogy az új énekes könyvbe az alkalmas és emelkedett tartalmu temetési énekeket is vegye fel

Egyházmegyei közgyűlésünk helyesléssel fogadta a nevezett lelkészi kör óhajtását, azt, mint egyházi énekügyünk emelésére vonatkozó indítványt, az egyházkerület és egyetemes énekügyi bizottság figyelmébe pártolólág ajánlja.

74. sz. A krassó-vidéki lelkészi kör azon meggyöződésből, hogy egyes lelkészi körök egyetemes lelkészi értekezletek nélkül kitűzött feladatukat meg nem oldhatják, abbeli kérelmét terjeszti elő, miszerint az egyetemes lelkészi értekezletek tartása egyházmegyei gyűlés által is szorgalmaztassék.

Az egyetemes lelkészi értekezlet megtartását évenként egyszer közgyűlésünk is szükségesnek és üdvösnek tartván, felkéri esperes urat, hogy azt évenként szeptember hóban összehívni buzgólkodják.

75. sz. Bartha Mór mikolai lelkész beterjesztette az esperesi hivatalhoz egyházában alkalmazott segéd-tanító Bőjte Béla oklevelét, melynek alapján nevezett esperes ur által hivatalában megerősített.

Helyesléssel vétetik tudomásul.

76. sz. Az apahegyi leányegyház templom építéséhez óhajtván

kezdeni, erre vonatkozó tervét és költségvetését beterjeszti, kérvén egyházmegyei gyűlésünk engedélyét és támogatását.

Az általánosan szegény viszonyok közt élő apahegyi hivek nem mutatván ki az alapot, melyet templomépítésre fordíthatnak, sem a készletben levő anyagról nem csatolván kimutatást: az építkezést egyházmegyei gyűlésünk mindaddig nem engedélyezheti, míg meggyőző bizonyítékokkal ki nem mutatják, hogy a hivek tulterhelteése nélkül valósíthatják meg templomépítési tervöket.

77. sz. Az erdődi fiókegyház templom építésére 1500 frt segélyt kér egyházmegyénktől.

Átlátva egyházmegyei gyűlésünk az erdődi fiókegyház fontos helyzetét és buzgó törekvését, sajnálattal tudatja, hogy a kért segélyt nincs hatalmában megadni, — hanem utasítja felügyelő lelkészt és presbyteriumot, hogy ugy egyetemes magyar ref. egyházunk, mint egyházkerületünk rendelkezés alatti segélypénztáraihoz folyamodjanak támogatásért és egyházmegyénk minden helyre pártolólág terjeszti fel kérvényeiket. Egyszersmind utasítja az illető előjáróságot arra is, hogy az uradalomtól nyert templomhely telekkönyi átíratásának engedélyeért folyamodjanak az adományozó nagyméltóságú grófhhoz.

78. sz. Egyházi törvényeink 190. §-a értelmében egyházmegyei közgyűlés által kelletvén évenként a lelkész-jelölő bizottságot megalakítani:

Az egyházmegyei lelkész-jelölő bizottság eddigi rendes és póttagjai közfelkiáltással ismét megválasztattak.

Törvényszéki ügyek.

79. sz. Nagy Elek kispaládi lelkész az egyházmegyei törvényszék 82/883. számú ítéletét, melynek sulyja őt állítólagosan méltatlanul terheli, megváltoztatni, illetve enyhíteni kéri.

Mint szokatlan és törvénytelen kérelem visszautasittatik.

80. sz. A sárközi egyház 8 tagja ismét megújítja lelkész ellen ama vádakat, melyek már többször tárgyalás anyagát képezték és alaptalanoknak találtattak, s az egyház képviselői hivatkozva az egyházmegyei elnökség azon ígéretére, miszerint a felzaklatott kedélyek lecsillapítására, a béke és nyugalom helyreállítása végett gondoskodni fog az illető lelkésznek áthelyezéséről — kérik az ígéretnek teljesítését.

Egyházmegyei tanácsunk megütközéssel látja a sárközi egyház tagjainak folytonos háborgását, s midőn azt

határozottan kárhoztatja, az elnökség ígéretének, t. i. a lelkész áthelyezésének foganatosítását — a mennyiben az ígéret feltételesen az egyház hiveinek a bujtogatók általi lecsendesítése, az egyházi épületeknek jó karba és rendbe hozása, az egyháztagnak a lelkész iránti kötelességeik hű teljesítése esetére történt, s e feltételeknek mindeddig eleget nem tettek — addig, míg magokat e kérelem megadására méltóknak nem bizonyítják, — nem teljesítheti. —

81 sz. Kató Ferencz apai lakos panaszt emel Szabó Lőrincz ottani lelkész ellen, hogy az az áldozócsütörtököt ki nem hirdette, valamint az azt követő vasárnapon a bűnbánó hetet s a pünköszt ünnepén kiosztandó urvacsorát sem, — továbbá, hogy az apahegyi leányegyház pénze veszendőben van, s hogy a hivekkel perlekedik. E panasz lelkésszel közöltetvén, védelmét beterjeszti.

Minthogy panaszosnak általánosságban tartott s anynyi alkalommal megújított panasza határozott és beigazolt adatokat nem tartalmaz; de különben is beismeri sajátkezüleg írott s a védelemhez csatolt levelével, hogy már 11 éve templomban sem volt, és így olyan panaszt emel, miről tudomása — mint különben is meg nem történtől — nem lehet: ennél fogva Kató Ferencz az ellenkezőt begyőző védelem alapján alaptalan panaszával elutasíttatik.

82. sz. Papolezi Károly szatmárhegyi lelkészt 72 egyháztagnak vádolja, hogy az erdődi ref. egyház részére gyűjtött 21 frt adományt az említett egyház gondnokának nem adta által, hogy a közönséggel szemben goromba, és lelkészi állásával a szószékből visszaél, midőn követválasztások alkalmával politikai dologba beleavatkozik. Ennek ellenében említett lelkész bemutatja az erdődi ref. gondnok elismerő s bűnbánó levelét, továbbá a szatmárhegyi egyháztanács jegyzőkönyvi kivonatát, mely nem csak a vád első, de második részét is teljesen megdönti.

Miután Miklósi Ferencz az erdődi ref. egyház gondnoka sajátkezű nyilatkozatában elismeri, hogy a vád alaptalan s annak részben az ő tévedése az oka, mert ő szatmárhegyi egyház adományát vette és számadásába be is vezette; az egyháztanács jegyzőkönyvi kivonatával pedig nem csak ezen panasz, de az is, hogy a szószékkal visszaél, mint alaptalan vád begyőzetett: lelkész Papolezi Károly teljesen fölmentetik. — Ellenben panaszlók megdorgáltatnak, és hogy érzékenyebben nem sujtatnak oka az, hogy Miklósi Ferencz gondnok — ki némileg elhamarkodó nyilatkozatával a panasz első részét előidézte — maga magát 20 frtig az Erdődön épülő templomjávára saját szava iszerint megbüntette.

83. sz. Ifju Tóth György józsefházai lakos panaszt emel az

egyház gondnoka ellen, hogy a templomépítéshez kifaragott fákat már két év óta fedetlenül az idő viszontagságainak kitéve tartja, az az egyház épületeire semmi gondja, az egyház pénzét a pappal együtt megették-itták. — A lelkész Cserepes Gerzon ellen pedig, hogy az rossz szokását most is megtartja, a múlt évi szept. 21-én is egy halotti torban magát leitta, — elkezdtek ott énekelni, miből veszekedés lett s abba a lelkész is beleegyeledett, s ezek miatt a másik két felekezet előtt guny tárgyának van kitéve a ref. egyház. — Ugyancsak lelkész ellen 12 egyháztág emel panaszt, hogy az a múlt év júl 30-án Szatmárra ment és csak aug. 1-én reggel került haza sárosan, addig ott dorbézolt Árokháti Károllyal; szüretkor a hegyen részegen járt; András estéjén felesége elhagyta s 5 napig távol is volt; mikor szolgálóját férjhez adta, a begyűjtött csöcselék néppel oly helytelenséget követtek el, hogy a papiház tivornyává lett; az egyház pénze veszendőben van; az egyházi épületek pusztulnak ily körülmények között templomot soha nem építenek: ugyanazért kérnek egy józan életülelkészt, ki elrontott egyházukat rendbe hozza.

Ezen vádak lelkésszel közöltetvén, beterjesztett feleletében tagadja, hogy ő aug. 1-én Árokhátival dorbézolt volna, mert ez a sárközi gyűlésen volt több egyházi megbizottal együtt, a jelzett gyűlésről pedig hazajövő Szabó Lőrincz lelkésztársa, s annak testvére őt otthon betegen találták; a szüreti idény alatt édes atyjával lévén, nemcsak predikált, de még keresztelt is, és így részeg nem lehetett; a felesége tőle nem vált el, csak az édes anyjához ment haza; a szolgálója lakadalmán nem csöcselék nép volt a papi lakon, hanem a falu színe, java; a fal kidülését a rossz építés okozta; s végül, hogy a panaszlevelet aláírók reábeszélés és nem értés által irták azt alá, mint azt egy bemutatott ellenirattal kívánja igazolni.

Miután panaszlott lelkész azon vádat, hogy az 1884. szept. 21-én egy halotti torban magát leitta és verekedésbe elegeledett, még csak nem is kifogásolta; hogy a szüreten részegen járt a szüretelő nép gunymosolyától kísérve — egyszerű tagadáson kívül semmivel sem döntötte meg; miután Árokhátival elkövetett dorbézolása ellen tett azon védekezése, hogy ő aug. hó 1-én otthon volt, nem mellette, de ellene szól, mert magok panaszlók is azt állítják, hogy aug. 1-én jöttek haza sárosan, és így Árokháti és a többi egyháztágok is a szomszédos sárközi gyűlésen jelen lehettek, s az is lehető, hogy panaszlott a pár napi dorbézolás után beteg volt; hogy cselédje lakadalmán tivornya nem volt a papi lakon, nem tagadja, csak azzal védekezik, hogy ott nem csöcselék, de a falu színe-java volt; miután mindezek

a feladók tanuiknak mellőzésével s figyelmen kívül hagyásával egyedül a panaszlott saját védvein alapult és beigazolt hibák, tekintve, hogy már panaszlott Cserepes Gerzon józsefházi lelkész ellen az 1884-ik évi Sárközön tartott egyházmegyei gyűlés 121. sz. a. bekövetkezőleg a hivatalbeli áthelyezés kimondatott, mennyiben azt még most jobban igényli az egyház belbékéje, melynek tekintélye megkívánja, hogy kebelében mindenek szépen és jó renddel történjenek, nemcsak a hivatalbeli áthelyezés, mint a hivatalolt végzésnek folyománya, most már foganatosittatik, az egyházi törvény 246. §. e.) pontja értelmében, mennyiben az idézett törvény alapján sem intés, sem az ellene előzőleg alkalmazott feddésnek sikere nem volt, — de komolyan figyelmeztetik, hogy ha ennek is várt eredménye nem lesz, és a magába-szállás, teljes megjavulás ujára nem tér, hivataltéli elmozdítása fog kimondatni.

Mennyiben pedig a gondnokot illetőleg az ellene emelt panaszokra nézve esperes ur mult évi 612. e. sz. a. már intézkedett, erre nézve itt újabb intézkedés szüksége fenn nem forog.

Az ítélet végrehajtásával esperes ur bizatik meg.

84. sz. Az apai ref. egyház 11 tagja panaszt emel Szabó Lőrincz lelkészük ellen, hogy a Tóth György presbyter helyett, bár az le nem mondott, önhatalmulag Kató Gáspárt választotta meg, ki az apahegyi leányegyháznak 300 frtjával tartozván, nála elveszett, — ki özv. Ternyey Jánosné által az egyháznak adományozott 200 frtból 50 frtot elkezelt, s arról kötlevelet nem adott. Továbbá, hogy a papilakon levő csűr, tengeri góré stb. elpusztult; a templom gondatlansága miatt roskadozó állapotban van; végül, hogy mióta Szabó Lőrincz a lelkész, az egyház vagyona nemhogy szaporodott volna, de adósságba merült. — Ennek kapcsán felvétellett az apai egyház előjáróságának 1884. évi márcz. 10-én Kató Ferencz főgondnok ellen 12. pontban beadott panasza, s mindkét félnek írásban beterjesztett védekezése.

Miután panaszlottak által beadott védíratok alapján az ügy érdemileg tárgyalható nem volt, ennél fogva a vizsgálat azon kitüntetett s az iratokhoz külön csatolt pontokra nézve — elrendeltetik, s annak teljesítésével, jelentésük bevárása mellett, Ferenczy Károly és Böszörményi Zsigmond tanácsbíró urak megbizattak annak megemlítésével, hogy az eljárási összes költségek elmarasztalt félt fogják terhelni.

85. sz. A jegyzőkönyv hitelesítése a tárgyak sokasága és idő rövidsége miatt nem végeztethetvén:

Balog István tanácsbíró, Gergely Károly és Tóth Dániel lelkész urakra bízatik.

Ezek után esperes ur a gyűlést bezárja, köszönetet mondva a mikolai egyház szives vendégszeretetéért és áldást kérve Istentől a még jelenlevő tagjaira a gyűlésnek.

Jelen jegyzőkönyv általunk hitelesített

Ombodon, ápril. 15. 1885.

Balogh István,
m. k. tanácsbíró.

Gergely Károly,
m. k. lelkész.

Tóth Dániel.
m. k. lelkész.

Az 1—14-ig, 25—80-ig, és 85. számokat jegyzette Soltész János egyházi főjegyző.

A 15—24-ig terjedő számokat Szél György egyh. aljegyző.

A 81—84. számokat Lajos György világi főjegyző.

TÁRGYMUTATÓ.

1. sz. Indítvány a gyűlés helyiségének áttételére, ajánlat a templom ablakainak beüvegeztetésére.
2. sz. A két világi tanácsbírói szék betöltése.
3. sz. Az egyházak anyagi és szellemi állapotáról esperesi jelentés.
4. sz. A sz.-váraljai és felső-bányai lelkészi állomások betöltése.
5. sz. Czelder Márton búcsuja, tanácsbírói székére szavazás rendelése.
6. sz. A segédlelkészek elhelyezése.
7. sz. Uszakai tanító Elek János lemondása.
8. sz. Nagy-Paládra Miski Károly tanító ment.
9. sz. Az uszakai lelkész bérhátralékának elintézése.
10. sz. 3 éven át törvényesen nem követelt bérhátralékot azután az egyházmegye nem vétet be.
11. sz. A kis-hodosi lelkész fizetésének megállapítása, melyet lelkész nem fogadott el, felebbezi.
12. sz. A felső-bányai egyház előljárósága felel a 24/884. sz. a. egyházmegyei felhívásra.
13. sz. Szabó Albert a Peleskey Dániel követelése alól felmentetik.
14. sz. A közpénztárnok és könyvtárnok 1884-ik évi számadása küldöttségnek adatik ki vizsgálatra.
15. sz. Az iskolatanács 1884. jul. 25-ki jegyzőkönyve tudomásul szolgál.
16. sz. A n.-bányai egyház malomrésze eladása engedélyeztetik.
17. sz. A kis-paládi új temető, mint községi birtok a belhivatalnokok használatába nem megy.
18. sz. A magosligeti egyház pénzügyeinek rendezése küldöttségre bízatik.
19. sz. Magosligeti tanító Baló András elleni panasz küldöttség vizsgálata alá jön.
20. sz. Kis-paládi lelkész Nagy Elek és a presbyterium „nem“-mel szavazó tagjai 2—2 frt birságban marasztaltatnak el.
21. sz. Hajdu Albertnek az ismétlődő iskolázásra vonatkozó indítványa az iskolatanácshoz tétetik át.
22. sz. Száraz-berken az aránytalan egyházi adózás megvizsgálása küldöttségre bízatik.
23. sz. Nyíri Gergely ismételt kérelmével elutasítatik.
24. sz. Kis Jánosné panasa küldöttség által megvizsgálendő.
25. sz. Melegh Adolf görbedi tanítónak megerősítettik, utasítatván mielőbb olallal levél szerzésére.
26. sz. A pettyéni rendes lelkészi állomás visszaállítása engedélyeztetik.
27. sz. Böszörményi László felebbezése 119/884. sz. a felterjesztetett.
28. sz. Könyvtárnok az 1883-ik számadás terhe alól felmentetik.
29. sz. A gondnoki számadások vizsgálatáról számoltatószéki jelentések.
30. sz. A gondnoki számadások kiállítása, beterjesztése miként történjék ezután.
31. sz. A közalaphoz folyamodók kérvényei kipótolás végett visszaküldendőek.
32. sz. Államsegélyért folyamodók.
33. sz. A misztótfalusi egyház lelkész-tanítóságának fentartása újabb 3 évre engedélyeztetik.

34. sz. A szatmárhegyi egyház segélygyűjtése és annak felhasználása.
35. sz. Husz gyűlési tag indítványa.
36. sz. A vámfalusi egyház építkezése engedélyeztetik.
37. sz. A szentmártoni egyház templomépítése küldöttség által megvizsgálandó.
38. sz. Három tanítónak oklevél szerzésére egy évi időhaladék engedtetik.
39. sz. Négy tanító engedetlenség és hanyagság miatt elmozdittatik.
40. sz. A patóházai egyház és Varga Benő tanító ügye, mint magán egyesség visszaküldetik.
41. sz. A patóházai gondnok a hidason díjmentességet az illető birtokosságtól kérjen
42. sz. Pap András on Patóházán 10 frt hivatali váltság beveendő.
43. sz. Az egyház iskoláinak látogató körökre felosztása, s a küldöttségek névsora.
44. sz. A közalap kivetésének apadásáról jelentés 9 egyházból.
45. sz. Az 1884-iki államsegély kiosztásáról jelentés.
46. sz. A dobrács-apáti-i lelkészi fizetés rendezésére küldöttség megy.
47. sz. Az udvari-i egyház ház és telekeladása engedélyeztetik.
48. sz. A színér-váraljai adózási rendszer 5 évre engedélyeztetik.
49. sz. A váraljai egyház 94 frt Papp Károly elleni követelése felebbeztetik.
50. sz. A Papp Józsefné 100 frt hagyománya és annak 1875. évi július 1-seje óta való kamatai megfizetésében Kávássy László volt főgondnok elmarasztaltatik.
51. sz. A homoki egyház Kölesey Péter elleni követelésének behajtását egyházmegyei ügyvédnél szorgalmazza.
52. sz. Józsefházán Tóth Lajos hűtlen kezelés és sikkasztás, Tóth András kártérítés czimén kereset alá veendő.
53. sz. A rozsály templom életveszélyessége és kijavítására irányzott törekvés.
54. sz. A n.-kolesi díjlevelek megerősítettnek.
55. sz. A szent-mártoni egyházba Andorkó Sándor tanító hivatván, feltét^{lesen} ~~len~~ megerősítettik.
56. sz. A rozsályi egyház adóhátrányait szolgabirói uton is hajta^{ssa} be.
57. sz. A szatmárhegyi egyház Szabó József ellen perujitást kezdjen annak idejében.
58. sz. Barkász Bálint 6 frt birság alól nem mentetik fel.
59. sz. Bagoly Albert tanító fizetésének hátralékát az egyházmegye nem hajt^{hat}ja be.
60. sz. A debreczeni főiskola követelésének kimutatása körözendő.
61. sz. Nagy Elek indítványai következő gyűlésen tárgyalandók.
62. sz. Árokháti Károly templomi botrányra vonatkozó panaszával polgári bírósághoz utasittatik.
63. sz. Egyházmegyénk a 278/884. sz. a. egyházkerületi javaslatot elfogadja.
64. sz. Sárközüzlaki segédlelkésznek Nagy Elek meghagyatik, a tanítói fizetésre tanító külön hívható.
65. sz. Katona Sándor és Katona Ferencz panasa az amaczi előjáráságnak felvilágosításra kiadatik.
66. sz. A krassói egyház lelkészlak-vásárlása helyeseltetik.
67. sz. A szamos-kóródi tanítói díjlevél megerősítést nyer, bélyegezés végett visszaadandó.
68. sz. Az egyházak gyűléstartási újabb csoportosítása nem czélszerű.
69. sz. Sipos János kis-hodosi tanító, ha önként más helyet nem talál, állomásán hagyatik.
70. sz. Az egyházkerület 280/884. sz. a. indítványa az egyházmegyékhez terjesztendőnek véleményeztetik.
71. sz. A lelkészi beigtatás módjának meghatározása.
72. sz. Indítvány az ev. ref. egyházak kölcsönös tűzbiztosítására.
73. sz. Indítvány a temetési énekeknek énekes könyvünkbe felvételére.
74. sz. Az egyetemes lelkészi értekezletek tartására esperes ur felkéretik.
75. sz. Bőjte Béla mikolai segédtanítóvá lett.

76. sz. A apahegyi egyház templomépítési szándéka, míg arra képességeket nem igazolják, felfüggesztendő.
77. sz. Az erdődi fiókegyház templom építési törekvése támogatni fog.
78. sz. Az egyházmegyei lelkészjelölő bizottság újból megválasztatik.
79. sz. Nagy Elek szokatlan kérelme visszautasítottatik.
80. sz. A sárközi egyház lelkész változtatási kérelme most nem teljesíthető.
81. sz. Kató Ferencz apai lakos lelkész elleni panaszával elutasítottatik.
82. sz. Papolezy Károly szatmárhegyi lelkész 72 egyháztagnak vádjai alól felmentetik.
83. sz. Cserepes Gerzon józsefházai lelkész áthelyezése kimondatván, végrehajtása esperes úrra bízatik.
84. sz. Az apai lelkész ellen 11 egyháztagnak panassza és Kató Ferencz volt főgondnok elleni 12 vád némely világosítandó részének vizsgálatára küldöttség megy.
85. sz. A jegyzőkönyv hitelesítése küldöttségre bízatik.

